

Το πάθος της πονηριάς (Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου)

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Φωτο: paterikiorthodoxia.com

Φωτο: paterikiorthodoxia.com

Είναι ολοφάνερο, ότι η κακία και η πονηριά είναι αποτέλεσμα της διαθέσεώς μας. Η πονηριά δεν είναι συστα-τικό της φύσεώς μας, αλλά αποτέλεσμα της προαιρέσεώς μας. Κατ' εξοχήν δε ο διάβολος καλείται πονηρός, λόγω της υπερβο-λικής κακίας του και επειδή, χωρίς καθόλου να αδικηθεί από μας, μάς κρατάει ανειρήνευτο πόλεμο. Γι' αυ-τό δεν είπε ο Κύριος: «Ρύσαι ημάς από των πονηρών», αλλά: «Από του Πονηρού». Διδάσκοντας και παιδα-γωγώντας εμάς, να μην αποστρεφόμεστε καθόλου τους συνανθρώπους μας για ό,τι κακό μας κάνουν, αλλά να μεταθέτουμε την έχθρα μας από αυτούς προς εκείνον, επειδή ο διά-βολος είναι αίτιος όλων των κακών.

«Από την καρδιά βγαίνουν οι πονηρές σκέψεις». Πραγματικά, είναι δυνατόν να μην κάνει κανείς τίποτε και εν τούτοις να είναι πονη-ρός, να έχει δηλαδή π.χ. φθόνο, απι-στία, δόλο, χαιρεκακία, ασυμπάθεια, καθώς επίσης διεστραμμένες αντιλήψεις για την πίστη· όλα αυτά πηγάζουν από την καρδιά.

Τέτοια είναι η πονηριά· ο πο-νηρός δεν αντιδρά φανερά για όσα κάποιος μπορεί να λέει και να κάνει, μέσα του όμως διατηρεί το δηλητή-ριο της κακίας.

Τέτοια είναι η πονηριά· δεν θέλει σε καμιά περίπτωση να υποχωρήσει, αλλά σε ένα μόνον αποβλέπει, πως θα εξοντώσει αυτόν που εχθρεύεται. Αλλά, τί λέει πάνω σ' αυτό η Αγ. Γραφή; «Όποιος σκά-βει το λάκκο του άλλου, πέφτει ο ί-διος μέσα σ' αυτόν».

Πραγματικά, τέτοια είναι η ευθύτητα και η ειλικρίνεια, πράγμα που ο Θεός επιζητεί πάρα πολύ σ' όλες τις περιπτώσεις. Τέτοια είναι η αρετή, κάτι το ευχάριστο και εύκο-λο, όπως πάλι η πονηριά είναι κάτι το διεστραμμένο, το πολύμορφο και δαιδαλώδες, που οδηγεί σε αδιέξοδο· κι' αυτό μπορούμε να το διαπι-στώσουμε από τα ίδια τα πράγματα. Εκείνος δηλαδή που θέλει να πει ψέματα και να συρράψει δολιότητες, σκέψου πόσα επιχειρεί, πόση μηχανορραφία

χρειάζεται, πόσα λόγια προσποιητά, πόση δεινότητα. Εκείνος όμως που λέει την αλήθεια, δεν χρειάζεται κόπο, ούτε δυσκολία, ούτε υποκρισία, ούτε τεχνάσματα, ούτε τίποτε παρόμοιο, γιατί η αλήθεια ακτινοβολεί μόνη της. Γιατί, όπως ακριβώς τα άσχημα σώματα έχουν ανάγκη από πολλά εξωτερικά τεχνάσματα και από πολλές επινοή-σεις που να συγκαλύπτουν τη φυσι-κή ασχήμια, ενώ τα εκ φύσεως όμορ-φα, όταν αγωνίζονται, λάμπουν από μόνα τους, έτσι μπορούμε να διαπι-στώσουμε το ίδιο πράγμα και ανάμεσα στο ψεύδος και την αλήθεια, ανάμεσα στην κακία και στην αρετή.

Καθόσον, δεν υπάρχει τίποτε ασθενέστερο από άνδρα επίβουλο και δόλιο. Δεν χρειά-ζεται τα όπλα των άλλων, για να σκοτωθεί, αλλά πέφτει από τα ίδια του τα χέρια και καταστρέφεται από τον δικό του το δόλο... Γιατί, όπως ακριβώς αυτοί που κλωτσούν επάνω στα καρφιά, εκείνα μεν δεν τα βλά-πτουν καθόλου, τα δικά τους όμως πόδια τα καταματώνουν, έτσι λοι-πόν και αυτοί.

Τέτοια είναι η πονηριά. Πέ-φτει η ίδια στις παγίδες που στήνει για τους άλλους και πάντοτε επιχειρεί έργα ακατόρθωτα. Να μη δολιευόμαστε ποτέ κα-νένα. «Γιατί», όπως λέγει ο σοφός Σολομών, «ο δίκαιος Θεός από τους διεστραμμένους ανθρώπους αφαιρεί τη Χάρη Του και τους αφήνει να ακολουθούν διεστραμμένους και καταστρεπτικούς δρόμους»... Γιατί τίποτε δεν κάνει τον άνθρωπο τόσο ανόητο, όσο η πονηριά... Ο πονη-ρός στερείται την αληθινή σοφία· και, όταν στερείται την πραγματική σοφία, είναι από όλους ο πιο ανόη-τος. Υπάρχουν βέβαια και πολλοί που θαυμάζουν τους πονηρούς, επειδή είναι επιτήδειοι στο να αδικούν και να βλάπτουν δεν γνωρί-ζουν όμως, ότι αυτούς περισσότερο από όλους πρέπει να τους ελεεινολογούν, γιατί, ενώ νομίζουν ότι βλάπτουν άλλους, στρέφουν το ξί-φος εναντίον του εαυτού τους. Αυτό βέβαια είναι απόδειξη της πιο μεγά-λης ανοησίας, το να χτυπάει δηλαδή κανείς τον εαυτό του και να μην είναι σε θέση να το καταλάβει, αλλά να νομίζει, ότι αδικεί τους άλλους, τη στιγμή που κατασφάζει τον εαυτό του. Εκείνος που η ψυχή του κυριεύθηκε από την πονηριά, γίνεται ανοητότερος από όλους.

Είναι μεγάλη η ορμή των πο-νηρών ανθρώπων. Και τίποτε δεν είναι πιο κουραστικό και πιο δύσκο-λο από τη συναναστροφή με τέτοι-ους ανθρώπους. Γιατί συνήθως δεν ενοχλεί τα μάτια τόσο ο καπνός και η ακαθαρσία, όσο ταρασσει τις ψυ-χές η συναναστροφή με πονηρούς ανθρώπους.